

BKC

Būvindustrijas nevalstisko organizāciju koordinācijas centrs

K. Barona 99, lit. 1A, Rīga, LV-1012, tālr.: 67845920, mob.: 29498195, e-pasts: lbs@apollo.lv

2015. gada 9. februārī

Nr. BKC 12/01

Saeimas Izmeklēšanas komisijas priekšsēdētājam Ringoldam Balodim

Būvindustrijas nevalstisko organizāciju koordinācijas centrs (BKC), kurš apvieno 22 nevalstiskās profesionālās organizācijas, ir apkopojis BKC Prezidijam iesniegtos apsvērumus par būvnozares sakārtošanai nepieciešamajiem pasākumiem. Tie sakārtoti 4. grupās:

1. Pirmie un svarīgākie uzdevumi būvniecības vides sakārtošanai;
2. Nepilnības un neskaidrības Būvniecības likumā;
3. Nepilnības un neskaidrības Vispārīgos būvnoteikumos;
4. Publisko iepirkumu likuma būtiska pārstrādāšana.

Šo pasākumu daļēja vai pilnīga realizācija sekmēs būvniecības pārvaldes, kvalitātes un drošības uzlabošanu.

Pirmie un svarīgākie uzdevumi būvniecības vides sakārtošanai:

- Apakšuzņēmēju ķēdes ierobežošana pa vertikāli (max divi apakšuzņēmēji viens zem otra).
- Solidārās atbildības principa ieviešana (ģenerāluņēmējs atbild par katra objektā strādājošā pilnu nodokļu nomaksu).
- ID karšu obligāta ieviešana visiem būvniecībā nodarbinātajiem. Nodarbināto ieeja/izeja caur obligātu ID karšu lasītāju katrā objektā, kas tiek būvēts par Valsts, pašvaldības vai Eiropas līdzfinansējumu.
- Kvalifikācijas dokumentu esamības kontrole visiem būvniecībā nodarbinātajiem (to ērti realizēt ar ID kartēm).
- Būvkomersantu reģistra pilnveidošana.
- BIS pilnīga ieviešana un mūsdienīga uzturēšana.
- Būvkomersantu klasifikācijas sistēmas izveide (šai sistēmai ir jābūt draudzīgai mazajiem un vidējiem būvkomersantiem, lai tie varētu veidot jaunas darba vietas).
- Būvniecības, proti, projektēšanas un celtniecības tehniski- normatīvās bāzes - Latvijas būvnoteikumu (LBN), kvalitātes standartu t.sk. Eirokodeksu izstrāde, adaptācija un ieviešana.
- Apzinoties, ka ar būvniecību saistīto valsts pārvaldes institūciju kapacitāte ir nepietiekoša, Ekonomikas ministrijai kopīgi ar nevalstiskajām profesionālajām organizācijām būtu jāizstrādā un Saeimai jāpieņem Likums par Nevalstiskajām profesionālajām organizācijām, kā tas jau ir 18 ES valstīs, paredzot valstij neraksturīgu funkciju izpildes deleģēšanu šīm organizācijām.

Latvijas Būvzinieņu savienība (LBS)

Latvijas Būvnieku asociācija (LBA)

Būvniecības attīstības stratēģiskā partnerība (BASP)

Latvijas Elektroenerģētiku un energobūvnieku asociācija (LEEA)

Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība (LSGUTIS)

Būvmateriālu ražotāju asociācija (BRA)

Transportbūvju inženieru asociācija (TIA)

Latvijas Būvinspektoru un būvuzraugu asociācija

Latvijas Būvmateriālu tirgotāju asociācija (LBTA)

Latvijas Ceļinieku asociācija

Latvijas Elektriķu brālība (LEB)

Latvijas Inženierkonsultantu asociācija (LIKA)

Latvijas logu un durvju ražotāju asociācija (LLDRA)

Latvijas Ainavu arhitektu biedrība

Latvijas Betona savienība Biedrība "Latvijas Ceļu būvētājs"

Latvijas Ģeotehniku savienība Tehnisko ekspertu asociācija Latvijas Arhitektu savienība (LAS)

Latvijas Dzelzceļnieku biedrība (LDzB)

Latvijas Jūrniecības savienība (LJS)

Latvijas Melioratoru biedrība (LMB)

KONTROLE

19.03.2015.

SAEIMAS KANCELEJA

19-02-2015

Nr. 3/553-12/15 Pkst. 920

Neskaidrības un nepilnības Būvniecības likumā.

1. Precizējumi Būvniecības Likuma tekstā.

6. pants. Valsts pārvaldes institūciju kompetence būvniecības jomā.

(5) Par būvniecības nozari atbildīgās ministrijas padotībā esošā iestāde veic būvizstrādājumu tirgus uzraudzību un kontroli, ...

Vajadzētu - veic reglamentēto būvmateriālu sarakstā iekļauto būvizstrādājumu uzraudzību un kontroli.

Jautājuma būtība. Šāds vispārīgs ieraksts BL un atsaucis uz ES regulām rada priekšnoteikumus, ka pasūtītāji no darbu izpildītājiem pieprasa ekspluatācijas īpašību deklarācijas par visiem materiāliem un iekārtām, par kurām šīs deklarācijas arī regulās nav paredzētas. Faktiski būvniecības tirgū ir izveidojusies gandrīz nekontrolējama situācija.

2. Būvniecības valsts kontroles birojs... piešķir patstāvīgās prakses tiesības šā likuma 13. panta trešās daļas 5 punktā noteiktajā specialitātē (būvekspertīzē), kā arī veic patstāvīgās prakses uzraudzību!!!

Tas ir nepareizi un neracionāli, ka pie Būvniecības valsts kontroles biroja (BVKB) veidos institūciju, kas atbilstoši Latvijā adoptētajam standartam LVS EN ISO/IEC 17024, ir - Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām, kas sertificēs projektētājus un objektu tehniskos apsekotājus (objektu ekspertus) arhitektūrā, konstrukcijās, elektrības, vājstrāvu, gāzes, ūdensapgādes un kanalizācijas, siltuma apgādes un apkures, jūras un upju hidrobūvju, kā arī meliorācijas darbības sfērās, apzinoties, ka šai institūcijai ir jāpiesaista visu pieminēto nozaru eksperti, kas šos speciālistus vērtēs, jārada administratīvais bloks, kas pasākumus organizēs. Vai tas Zolitūdas kontekstā ir BVKB uzdevums?

Vajadzētu paredzēt, ka BVKB no eksperta kritērijiem atbilstošo sertificēto būvspeciālistu vidus, līdzīgi, kā tas bija agrāk, izveido visu iepriekš pieminēto darbības sfēru ekspertu sarakstu, to apstiprina un kontrolē ekspertu darbu.

Apzinoties, ka likumdošana paredz, ka trešās grupas būvprojektu ekspertīzes var veikt tikai Juridiskās personas BVKB būtu jāizvēlas projektēšanas biroji vai būvorganizācijas, kuru kompetence ir atbilstoša un kurās patstāvīgā darbā strādātu vismaz vadošie eksperti - sertificēts arhitekts un konstruktors dodot tiem tiesības speciālo darbu ekspertus uz līguma pamata piesaistīt uzdevumu izpildēm.

3. Apdrošināšana būvniecībā (20.pants).

Neatbilstība Būvniecības likumā un MK noteikumos - Noteikumi par būvspeciālistu un būvdarbu veicēju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu ir saistībā ar juridiskajām un fiziskajām personām. Apdrošināšanas gadījumā, ja precizējumi netiks veikti, ir iespējamās juridiskas problēmas.

4. Noteiktie būvdarbu garantijas laiki pēc objektu nodošanas ekspluatācijā.

Ir jādod izskaidrojums un jāparedz pārejas noteikumos prasības, kādas tiek paredzētas trešās grupas objektu būvdarbu veicējam būvdarbu garantijas periodam mainoties no diviem uz pieciem gadiem. (Ēku būvnoteikumi 176

Latvijas Būvzinieņu savienība (LBS)

Latvijas Būvnieku asociācija (LBA)

Būvniecības attīstības stratēģiskā partnerība (BASP)

Latvijas Elektroenerģētiķu un energobūvnieku asociācija (LEEA)

Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība (LSGUTIS)

Būvmateriālu ražotāju asociācija (BRA)

Transportbūvju inženieru asociācija (TIA)

Latvijas Būvinspektoru un būvuzraugu asociācija

Latvijas Būvmateriālu tirgotāju asociācija (LBTA)

Latvijas Ceļinieku asociācija

Latvijas Elektriķu brālība (LEB)

Latvijas Inženierkonsultantu asociācija (LIKA)

Latvijas logu un durvju ražotāju asociācija (LLDRA)

Latvijas Ainaņu arhitektu biedrība

Latvijas Betona savienība Biedrība "Latvijas Ceļu būvētājs"

Latvijas Ģeotehniķu savienība

Tehnisko ekspertu asociācija Latvijas Arhitektu savienība (LAS)

Latvijas Dzelzceļnieku biedrība (LDzB)

Latvijas Jūrniecības savienība (LJS)

Latvijas Melioratoru biedrība (LMB)

punkta 1. un 2. daļas).

Reālā situācija.

2014. gada nogalē nododamajiem objektiem pasūtītāji līgumos paredzēto divu gadu būvdarbu garantiju vietā pieprasīja garantijas uz pieciem gadiem, apdrošinot garantijas periodu, pie kam dažkārt aizturot 10 % no līguma summas.

Atsevišķos gadījumos pasūtītāji pieprasīja piecu gadu garantijas arī iekārtām neskatoties uz to, ka rūpnīcas izdod tikai garantijas uz diviem vai vienu gadu.

5. Jānovērš neatbilstība būvniecības regulējuma normatīvajos dokumentos.

Būvniecības likumā, Ministru kabineta noteikumos un Standartā 17024 būvspeciālistu kompetences apliecināšanai tiek pielietota definīcija „Būvprakses sertifikāts”, bet tagad pēc būvspeciālistu kompetences izvērtēšanas tā vietā EM prasa izsniegt „Lēmumu”, kuru, droši vien, nevar uzskatīt par līdzvērtīgu „Būvprakses sertifikātam”.

6. Būvniecības likuma 4. pants nosaka būvniecības principus, kuri ir identificēti, taču nav pilnībā definēti. Te nepieciešami papildus skaidrojumi un definīcijas speciālajos būvnoteikumos un, ja nepieciešams, arī citos dokumentos, kas tos nedefinētu, lai tas būtu skaidrs būvniecībā iesaistītajām personām.

7. Būvniecības likuma 6.pants: Pēc kādiem kritērijiem notiks būvju kontrole un pieņemšana ekspluatācijā? Vai tie būs administratīvi kritēriji jeb būs arī definētas pārbaudes un to metodes? Kādas prasības paredzētas ekspertīžu veikšanai? Kāda metodika būs publisku ēku ekspluatācijas uzraudzībai? Nepieciešamas prasības pārbaudēm pirms nodošanas ekspluatācijā, nosakot metodes to veikšanai; Nepieciešamas prasības būvprojektu sastāvam un saturam katrai no būvniecības nozarēm. Diemžēl vispārīgi definējumi nedefinē labo praksi.

8. Būvniecības likuma 9 .panta 2.daļa identificē būtiskās prasības būvēm, taču nav definēti parametri, kas to raksturo. Nepieciešamas detalizētas prasības.

9. Būvniecības likuma 12.panta 3.daļa jānosaka ne tikai būvuzraudzības plāns, bet arī pārbaudes, kuras veicamas uzraudzības procesā, tehniskās prasības nodošanai ekspluatācijā.

10. Būvniecības likuma 13.pants definē būvspeciālistus, kuri var būt fiziskas personas, taču Vispārīgie būvnoteikumi (VBN) un atsevišķi speciālie būvnoteikumi runā arī par būvkomersantiem. Kāda ir būvkomersantu (juridisko personu), kuri nodarbina būvspeciālistus, loma un atbildība būvniecības procesā nav definēts. Mūsdienās būvniecību un tās uzraudzību un kontroli nevar veikt viena fiziska persona. Atsevišķas veidlapas un apliecinājumi nosaka, ka tajā sniedzama informācija tikai par fiziskām personām. Veidlapas modificējamas ieviešot ailes ja būvniecības dalībnieki ir komersanti un būvkomersanti (juridiskas personas).

Latvijas Būvinženieru savienība (LBS)

Latvijas Būvnieku asociācija (LBA)

Būvniecības attīstības stratēģiskā partnerība (BASP)

Latvijas Elektroenerģētiķu un energobūvnieku asociācija (LEEA)

Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība (LSGUTIS)

Būvmateriālu ražotāju asociācija (BRA)

Transportbūvju inženieru asociācija (TIA)

Latvijas Būvinspektoru un būvuzraugu asociācija

Latvijas Būvmateriālu tirgotāju asociācija (LBTA)

Latvijas Ceļinieku asociācija

Latvijas Elektriķu brālība (LEB)

Latvijas Inženierkonsultantu asociācija (LIKA)

Latvijas logu un durvju ražotāju asociācija (LLDRA)

Latvijas Ainavu arhitektu biedrība

Latvijas Betona savienība Biedrība "Latvijas Ceļu būvētājs"

Latvijas Ģeotehniku savienība Tehnisko ekspertu asociācija Latvijas Arhitektu savienība (LAS)

Latvijas Dzelzceļnieku biedrība (LDzB)

Latvijas Jūrniecības savienība (LJS)

Latvijas Melioratoru biedrība (LMB)

11. **Būvniecības likuma 13.panta 6.daļa nosaka, ka būvspeciālisti var veikt būvekspertīzi savā nozarē.** Nav definējuma par būvprojekta ekspertīzi.

12. **Būvniecības likuma 13.panta 10.daļa nosaka, ka būvspeciālistam ir pienākums apdrošināt savu atbildību.** Kā tas paredzēts, ja būvniecības dalībnieks ir juridiska persona?

Normatīvie akti nenosaka minimālo būvju kalpošanas laiku un minimālās prasības būvdarbu kvalitātei.

Nepilnības un neskaidrības Vispārīgos būvnoteikumos (VBN)

22.pants: Nav tehnisko noteikumu (labās prakses) inženierizpētes veikšanai.

28.pants runā par labu profesionālo praksi, kurai nav definīcijas un kritēriju.

49.pants apraksta iesniedzamos dokumentus tikai būvju būvkonstrukciju ekspertīzei, taču mūsdienu būvniecība ietver arī citas jomas. Šo iesniedzamo dokumentu apjomu rekomendējams detalizēt pa būvniecības nozarēm un būvprojekta daļām.

93.5 pants un 100.3 pants nosaka, ka jānodrošina atbilstošas kvalifikācijas speciālisti. Kā tas tiks reglamentēts un kontrolēts praksē?

95. pants nosaka, ka darbi veicami darbu kvalitātē kā to nosaka būvprojekts. Nepieciešama kvalitātes definēšana būvprojektā. Tas iekļaujams speciālajos būvnoteikumos.

99.pants nosaka, ka kvalitātei jābūt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Esošie normatīvie akti diemžēl neaptver šīs prasības un to izstrāde jāturpina.

X. daļa: Autoruzraudzība. Nepieciešams regulējums par autoruzraudzības plānu līdzīgi kā tas ir būvuzraudzībai.

125.9. pantā jādefinē kritēriji kas uzskatāmi par būvdarbu vadītāja prombūtni.

125.20 pants: Kas tiks uzskatīts par pamatojošo dokumentāciju būvinspektoram, lai pierādītu būvuzrauga esamību objektā?

127.1 pants prasa noteikt nepieciešamās pārbaudes. Rekomendējams noteikt minimālās prasības pārbaudēm.

127.4 pantā līdzīgi kā būvuzraugam, jānosaka vai autoruzraugam ir jāpiedalās segto darbu pieņemšanā.

129. pantā nepieciešams noteikt pārskata saturu.

140.1 pants: būvizstrādājumu ekspluatācijas īpašību atbilstības deklarācijas ir administratīvs dokuments, kurām nav nekāda sakara ar to vai būvizstrādājums ir pareizi izvēlēts un tā īpašības atbilst tām, kas nepieciešamas būvei. Pēc būtības būtu nepieciešams pārbaudīt būvizstrādājumu īpašību atbilstību būvprojektam.

144. pants: Cik bieži nepieciešamas kontrolēt ekspluatācijā pieņemto būvju drošumu?

1. pielikums: 3.kategorija 6) ūdens un kanalizācijas maģistrāles ar diametru no 1000 mm – vai domāts iekšējais vai ārējais diametrs?

4. pielikums: būves ekspertīzei nepieciešami kritēriji būvdarbu kvalitātes raksturojumam, kā arī kritēriji tam, kam (kādām būves daļām vai inženiertehniskām sistēmām) jābūt pārbaudītam un ar kādām metodēm.

7. pielikums: Vai gadījumā, ja būvdarbus veic būvkomersants, tad saistību raksts

Latvijas Būvinženieru savienība (LBS)

Latvijas Būvnieku asociācija (LBA)

Būvniecības attīstības stratēģiskā partnerība (BASP)

Latvijas Elektroenerģētiķu un energobūvnieku asociācija (LEEA)

Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība (LSGUTIS)

Būvmateriālu ražotāju asociācija (BRA)

Transportbūvju inženieru asociācija (TIA)

Latvijas Būvinspektoru un būvuzraugu asociācija

Latvijas Būvmateriālu tirgotāju asociācija (LBTA)

Latvijas Ceļinieku asociācija

Latvijas Elektriķu brālība (LEB)

Latvijas Inženierkonsultantu asociācija (LIKA)

Latvijas logu un durvju ražotāju asociācija (LLDRA)

Latvijas Ainaavu arhitektu biedrība

Latvijas Betona savienība Biedrība "Latvijas Ceļu būvētājs"

Latvijas Ģeotehniķu savienība Tehnisko ekspertu asociācija Latvijas Arhitektu savienība (LAS)

Latvijas Dzelzceļnieku biedrība (LDzB)

Latvijas Jūrniecības savienība (LJS)

Latvijas Melioratoru biedrība (LMB)

būtu jāparaksta būvkomersanta pilnvarotai personai un atbildība būtu būvkomersantam nevis būvdarbu vadītājam (fiziskai personai).
Tas pats 8. pielikums.

Publisko iepirkumu likuma būtiska pārstrādāšana

Ekonomikas un Finanšu ministrijām kopā ar nozares NVO jāizstrādā kopīga pozīcija jaunās Eiropas Parlamenta un padomes direktīvas 2014/24/ES par publisko iepirkumu ieviešanā (dalībvalstu izlemšanai atstātie jautājumi). Vienlaikus, bet nekavējoties jāpilnveido patreizējais Iepirkumu likums. Tajā nepieciešams iestrādāt

- Regulējumu, lai nebūtu dominējošā zemākā cena (divu aplokšņu princips).
- Vienotas vadlīnijas iepirkumu organizēšanai (lai valsts un pašvaldību iepirkumos nebūtu apdraudēti realizācijas termiņi un līdzfinansējums).
- FIDIC līgumu obligāta pielietošana Valsts, pašvaldības vai Eiropas līdzfinansētos būvniecības objektos.
- BIM tehnoloģiju izmantošana Valsts, pašvaldības vai Eiropas līdzfinansētos būvniecības objektos. (Šeit vajadzētu noteikt iepirkuma sliksni no kādas summas sākot tas ir pielietojams un noteikt laiku, no kura datuma sākot tas būs obligāts. Jādomā par pārejas periodu un kas, par kādu finansējumu, vai no kādiem resursiem nodrošinās pārejas periodā apmācības un nepieciešamās IT tehnoloģijas Valsts un pašvaldību pasūtītājiem, būvvaldēm, izglītības iestādēm, būvniekiem u.c.) (Šis jau ir ilgtermiņa mērķis, kas jāskata arī kopā ar stratēģiju un šeit būtu jāmeklē iespējas piesaistīt ES līdzfinansējumu)

Nobeigumā: Šie nebūt nav visi BKC biedru izteiktie priekšlikumi. To lielais daudzums tikai apliecina to, ka būvnozares sakārtošanai jāveic milzīgs darbs. Gadiem ilgi neatrisinātajām vai nerisinātajām problēmām uzslāņojušās jaunas, kuras izriet no vēl nepilnīgā nesen akceptētā jaunā būvniecības regulējuma. Būvindustrija neprasa no valsts naudu. Būvindustrija prasa no valsts BEIDZOT SAKĀRTOT BŪVNIECĪBAS VIDĪ un nozare ir gatava līdzdarboties.

Cieņā, BKC Prezidija priekšsēdētājs

Valdis Birkavs

Latvijas Būvzinieņu savienība (LBS)

Latvijas Būvnieku asociācija (LBA)

Būvniecības attīstības stratēģiskā partnerība (BASP)

Latvijas Elektroenerģētiķu un energobūvnieku asociācija (LEEA)

Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība (LSGUTIS)

Būvmateriālu ražotāju asociācija (BRA)

Transportbūvju inženieru asociācija (TIA)

Latvijas Būvinspektoru un būvuzraugu asociācija

Latvijas Būvmateriālu tirgotāju asociācija (LBTA)

Latvijas Ceļinieku asociācija

Latvijas Elektriķu brālība (LEB)

Latvijas Inženierkonsultantu asociācija (LIKA)

Latvijas logu un durvju ražotāju asociācija (LLDRA)

Latvijas Ainavu arhitektu biedrība

Latvijas Betona savienība Biedrība "Latvijas Ceļu būvētājs"

Latvijas Ģeotehniķu savienība Tehnisko ekspertu asociācija Latvijas Arhitektu savienība (LAS)

Latvijas Dzelzceļnieku biedrība (LDzB)

Latvijas Jūrniecības savienība (LJS)

Latvijas Melioratoru biedrība (LMB)